

Maria Konopnicka (1842-1910)

Prezentacja do pozalekcyjnych zajęć wychowawczych
grupa starsza i młodsza

Autor: Monika Szymańska

Notka o pisarce

Maria Stanisława Konopnicka,
z domu Wasiłowska, urodziła się
23 V 1842 roku w Suwałkach.

Tworzyła poezje i nowele, zajmowała się
również publicystyką, przekładami
i krytyką literacką. Jest powszechnie
znana zwłaszcza jako **pisarz dziecięcy.**
Uchodzi za **jedną z najwybitniejszych**
polskich pisarek.

Poetka posługiwała się wieloma kryptonimami i pseudonimami:

- M.K.,
- K.,
- Ko-mar,
- Jan Sawa,
- Maro,
- Jan Wareź,
- Humanis,
- Ursus,
- Mieczysław Pazurek

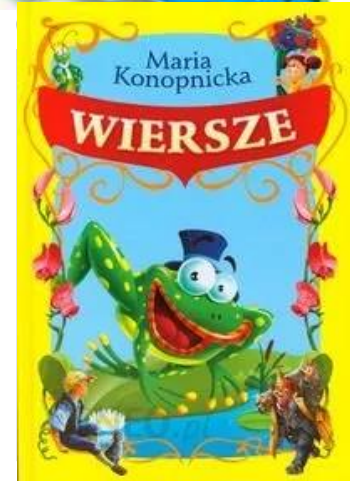
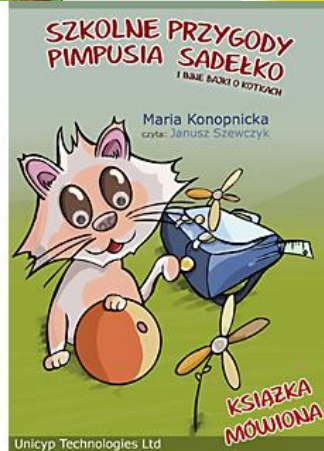
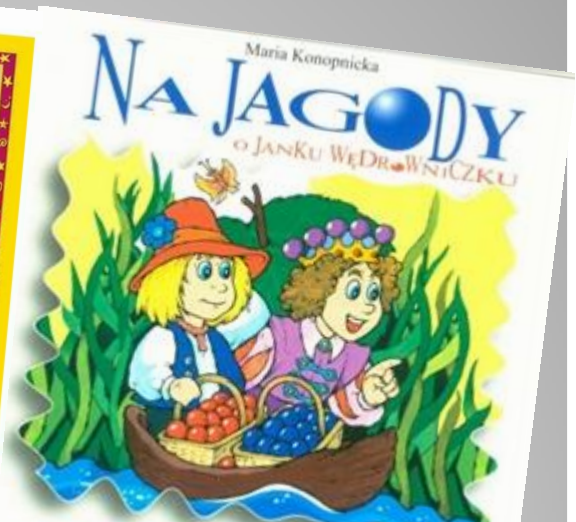
Maria Konopnicka, w trakcie pracy nad swoimi dziełami

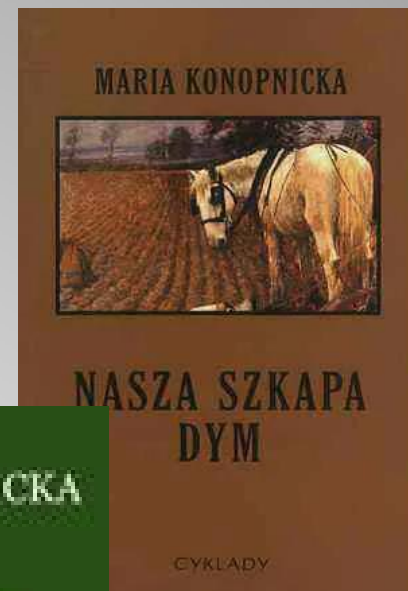
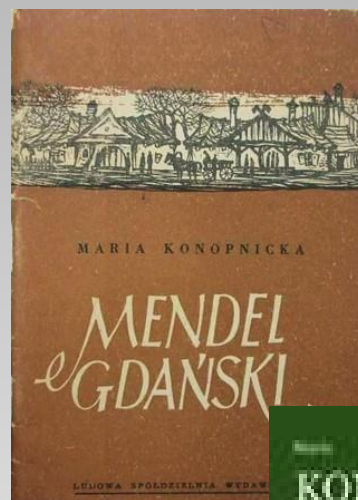

Twórczość Konopnickiej

- Utwory dla dzieci

- **Nowele o tematyce społecznej**

Ostatni poemat pisarki

**Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród,
Nie damy pogrześć mowy!
Polski my naród, polski lud,
Królewski szczep piastowy,
Nie damy by nas zniemczył wróg...
Tak nam dopomóż Bóg!
Do krwi ostatniej kropli z żył
Bronić będziemy Ducha,
Aż się rozpadnie w proch i pył
Krzyżacka zawierucha.
Twierdzą nam będzie każdy próg...
Tak nam dopomóż Bóg!
Nie będzie Niemiec pluł nam w twarz,
Ni dzieci nam germanił.
Orężny wstanie hufiec nas,
Duch będzie nam hetmanił,
Pójdziem, gdy zabrzmiał złoty róg...
Tak nam dopomóż Bóg!
Nie damy miana Polski zgnieść,
Nie pójdziem żywo w trumnę,
Na Polski imię, na jej cześć
Podnosim czoła dumne:
Odzyska ziemię dziadów wnuk,
Tak nam dopomóż Bóg!**

Maria Konopnicka

Pełny tekst „Roty” Marii Konopnickiej

ROTA - polska pieśń patriotyczna

- Wiersz Marii Konopnickiej w pierwotnym zamierzeniu autorki był protestacyjną odpowiedzią na ustawę rządu pruskiego o przymusowym wywłaszczeniu Polaków z ziemi i stał się punktem kulminacyjnym poetyckiej i publicystycznej kampanii Konopnickiej przeciwko germanizacyjnej polityce niemieckiej.
- Pierwodruk **Roty** ukazał się w krakowskim piśmie "Przodownica," w 1908 r., a pierwsze osobne wydanie w Oświęcimiu w 1918 r. Pieśń przeznaczona początkowo dla Wielkopolski, została wkrótce opublikowana w "Gwiazdce Cieszyńskiej" i "Gazecie Polskiej" w Chicago.
- Uroczyste obchody Roku Grunwaldzkiego w 500-lecie bitwy ugruntowały popularność pieśni. **Rota** wykonana została po raz pierwszy 15 lipca 1910 r. (muzykę skomponował Feliks Nowowiejski) przez chóry z całej Polski podczas odsłonięcia Pomnika Grunwaldzkiego w Krakowie.
- Okres największej żywotności pieśń przeżywała przed odzyskaniem niepodległości w 1918 r. oraz w czasie stanu wojennego.
- W świadomości Polaków **Rota** uważana jest za drugi hymn narodowy.

- Od roku 1877 Konopnicka mieszkała w Warszawie. W stolicy Królestwa Polskiego związała się z kręgami inteligencji liberalnej, m.in. współredagowała pismo dla kobiet **Świt**. Współpracowała również z tygodnikiem **Bluszcz**. Stała się również honorowym członkiem Towarzystwa Szkoły Ludowej. Lata 90. to przede wszystkim podróże po krajach Europy zachodniej.
- W roku 1903 Konopnicka osiadła w dworku – darze od narodu - położonym w Żarnowcu w pobliżu podkarpackiego Krosna.

Dworek Marii Konopnickiej w Żarnowcu

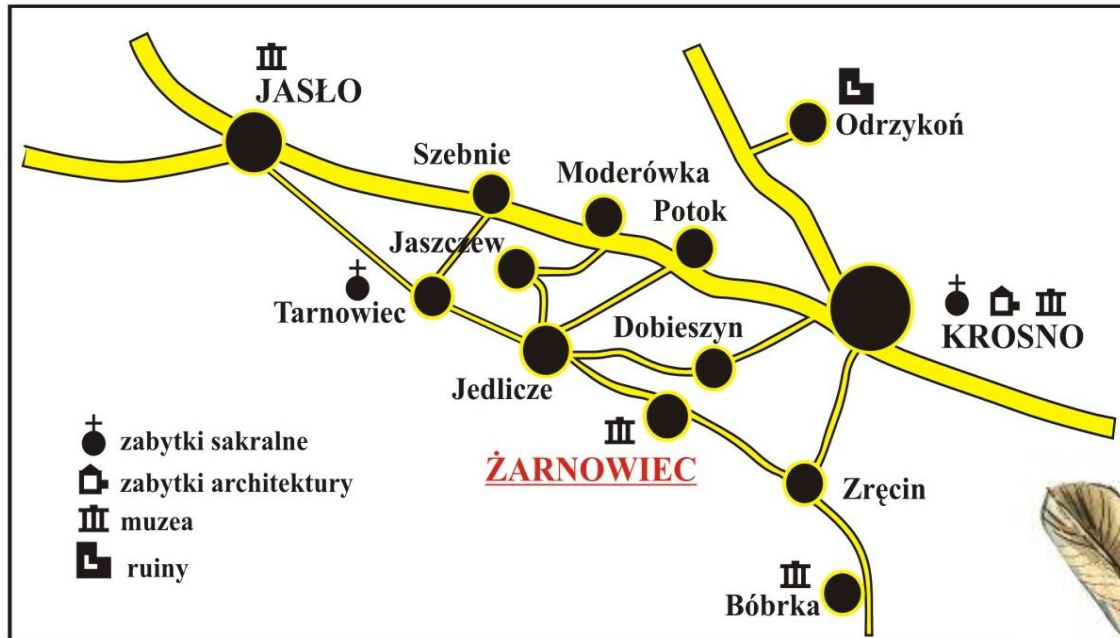

Dworek został podarowany Konopnickiej jako dar narodowy, który stanowił **najwyższe wyróżnienie dla pisarza w czasach zaborów.**

W historii Polski tylko Henryka Sienkiewicza i Marię Konopnicką spotkał taki zaszczyt.

Pomysł ofiarowania Konopnickiej posiadłości narodził się w 1902 r., kiedy **poetka obchodziła jubileusz 25-lecia pracy pisarskiej oraz ukończyła 60 lat życia.**

Jak dotrzeć do muzeum w Żarnowcu

Maria Konopnicka, pozbawiona ojczystego domu, w listach do Elizy Orzeszkowej, snuła marzenia o jego kupnie. Z pomocą poetce przyszły komitety jubileuszowe w Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Warszawie, których zadaniem było wybranie odpowiedniego miejsca dla poetki oraz zbieranie datków na ten szlachetny cel.

Na dar dla Konopnickiej wybrano, spośród 36 miejscowości, pochodzący z XVIII w. dworek w Żarnowcu, który z parkiem zakupiony został od Jadwigi z Czeczelow Biechońskiej.

Większość kwoty zebrał Komitet Warszawski oraz Orzeszkowa, bliska przyjaciółka Konopnickiej. Poetka przyjechała do Żarnowca wraz z przyjaciółką, malarką Marią Dulębianką- **8 września 1903 r.**

W dworku spędzała wiosenno-letnie miesiące, prowadziła szeroką działalność społeczną i pisarską.

Powitanie Marii Konopnickiej na stacji kolejowej w Jedliczu

**Portret Marii Konopnickiej z autografem.
Rys. Maria Dulebianka (ok. 1890 r.)**

**Na werandzie dworku w Żarnowcu (od lewej) -
Maria Konopnicka, Maria Dulebianka, Stefania
Weschlerowa, Zofia Poznańska.**

ZBIORY

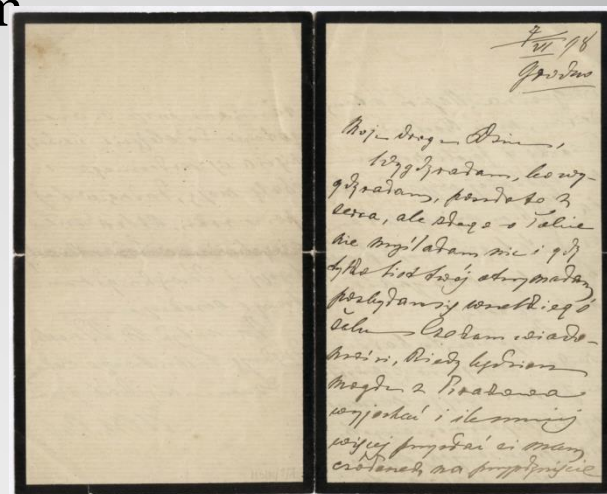
Do najcenniejszych zbiorów Muzeum należą rękopisy utworów **Marii Konopnickiej** *Z przeszłości*, *Fragmenty dramatyczne* (1879), *Z włamaniem* (1892) oraz listy poetki i innych pisarzy polskich, m.in.: *Elizy Orzeszkowej*, *Józefa Ignacego Kraszewskiego*, *Stanisława Przybyszewskiego*, *Stefana i Oktawii Żeromskich*.

Unikatową kolekcję stanowią adresy hołdownicze i dary, które Konopnicka otrzymała w 1902 r. z okazji jubileuszu ćwierćwiecza pracy literackiej od różnych towarzystw, instytucji i osób prywatnych. Muzeum posiada również dokumenty dotyczące córek poetki oraz zbiory związane z historią rodzin mieszkających w dworku przed Konopnicką.

Zbiory uzupełnia duża kolekcja oryginalnych dzieł Konopnickiej, czasopism z XIX i początku XX w. oraz opracowań współczesnych - dotyczących życia, twórczości i działalności poetki.

ZBIORY

Adres od Uniwersytetu Jagiellońskiego

Złote pióro Marii Konopnickiej

Jubileuszowy przycisk do papieru (1902)

Patera srebrna - dar od Polaków z Nicei (1910)

Kałamarz z porcelanowym pojemnikiem (połowa XIX w.)

Kasetka od uczennic Gimnazjum Zofii Strzałkowskiej we Lwowie (1902)

Pomieszczenia muzealne

Jadalnia

Gabinet

Maria Konopnicka (1910)

- ostatnia fotografia

Maria Konopnicka zmarła 8 października 1910r. we Lwowie. Została pochowana na cmentarzu Łyczakowskim, w Panteonie Wielkich Lwowian. Pogrzeb stał się, wielką manifestacją uczuć patriotycznych – wzięło w nim udział ok. 50 000 ludzi.

Ważne !

Celem niniejszej prezentacji multimedialnej jest rozwijanie kompetencji w zakresie:

- porozumiewania się w języku polskim
- umiejętności uczenia się
- świadomości i ekspresji kulturalnej

